

Klima- og miljødepartementet
Olje- og energidepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Finansdepartementet

Oslo, 15. september 2021

Høringsuttalelse

Fit for 55 legger premisene for norsk klimapolitikk – og norsk konkurransedyktighet

EU-kommisjonen presenterte 14. juli i år klimapakken «Fit for 55», som inneholder en rekke tiltak rettet mot å nå utslippsmålene for 2030. Forslagene til endringer og tiltak er sendt på høring fra de respektive departementer.

Sammen med andre tiltak innenfor Green Deal tar EU den globale føringen på mange områder og etablerer tydelige premisser for norske bedrifter og norsk politikk.

EUs Green Deal innebærer en integrert inngang til det grønne skiftet hvor høye mål, reguleringer, prising av utslipp og støtteordninger skal sikre at klimamålene nås samtidig som vekst og konkurransedyktighet opprettholdes og belastningene fordeles rettferdig.

Forum for Miljøteknologi (FFM) vil påpeke at EUs integrerte inngang til det grønne skiftet i seg selv er den viktigste premisen for norsk politikk. Vi velger derfor å inngi en felles høringsuttalelse hvor vi fremhever det vi mener bør være de viktigste tiltakene fra norsk side som en følge av Fit for 55.

Gjennom Fit for 55 stadfester EU et svært viktig poeng: Vi må nå et svært ambisiøst klimamål i 2030 for å ha mulighet for å nå det mer langsiktige målet om klimanøytralitet i 2050.

Samtidig innebærer Fit for 55 og Green Deal at EU vil sikre et konkurransemessig forsprang for sitt næringsliv gjennom det grønne skiftet. Reguleringer og prising av utslipp går hånd i hånd med meget sterke støttetiltak for bedriftene. For Norge betyr dette for det første at norske rammebetingelser minst må matche EUs satsing for å sikre norsk konkurransedyktighet og vekst. For det andre er Green Deal en betydelig mulighet for Norge fordi EUs tiltak og ordninger i stor grad er tilgjengelig også for oss.

Et eksempel på viktige ordninger som er tilgjengelige for oss er InvestEU, som er et omfattende finansieringsvirkemiddel. InvestEU vil omfatte både lån, garantier og egenkapital. InvestEU er et instrument som skal bidra til at EUs strategiske satsinger blir gjennomført. Finansiering av bærekraftsinvesteringer vil være prioritert innenfor ordningen. InvestEU vil være relevant også for store industriprosjekter, ikke minst

innenfor bærekraftsområdet og miljø. Stortinget har vedtatt at Norge skal delta i ordningen, slik vi har mulighet til, men omfang og detaljer vil bli behandlet i statsbudsjettet denne høsten.

FFM mener regjeringen må vektlegge følgende i oppfølgingen av EUs Green Deal og Fit for 55:

- Green Deal og Fit for 55 gir en tydelig retning for en aktiv miljø- og næringspolitikk. Den gir Norge anledning til å satse offensivt på nye næringer som erstatning for oljenæringen fremover. EUs satsing gjør samtidig at Norge må legge listen høyt for å hevde seg i konkurransen.
- Kvotesystemet og prising av utslipp er sentrale for å oppnå klimamålene. Norge må delta fullt og helt i EUs ordninger. Men kvotesystemet er bare en del av de virkemidlene som må brukes. Støtteordninger er nødvendig, også i kvotepliktig sektor. Flere og flere næringer vil for øvrig inngå i kvotesystemet over tid, blant annet transport og byggenæringen.

Et sentralt punkt for norsk konkurransedyktighet og klimaomstilling er at kvotesystemet i praksis først og fremst er rettet mot konvertering av fossil energiproduksjon frem mot 2030 fordi utslippene her er størst og kostnadene ved konvertering minst. Norsk prosessindustri vil ikke møte sterke incentiver gjennom kvotesystemet før senere, fordi industrien allerede relativt sett har lave utslipp, både på grunn av bruk av fornybar energi, og på grunn av at norsk industri har gjennomført store utslippskutt og energieffektivisering.

Norsk prosessindustri kan halvere sine utslipp frem mot 2030, men det forutsetter målrettede virkemidler utover kvotesystemet. Det er en stor utfordring for industrien at Enovas virkemidler ikke lenger er rettet mot å gjennomføre utslippskutt. Uten virkemidler utover kvotesystemet vil den konkurransefordelen norsk industri har etablert, erodere frem mot 2030.

- Fit for 55 illustrerer tydelig at Norge opererer i en sterk konkurranse når det gjelder fornybar energi og nye, miljøvennlige løsninger. Stortingsmeldingen «Energi til arbeid», som ble fremlagt før sommeren, peker på viktige muligheter innen hydrogen, CCS, batteriproduksjon, havvind mv. Virkemidlene må imidlertid være kraftfulle for at norske bedrifter skal hevde seg i konkurransen.
- Norge må delta aktivt og med store bevilgninger i EUs finansieringsordninger (InvestEU) for å sikre norske bedrifters tilgang til finansiering. FFM sendte før sommerferien et brev til statsministeren og relevante statsråder hvor vi løftet frem viktigheten av at bevilgninger til InvestEU prioriteres. Nivået på den norske involveringen i InvestEU er førende for hvilken tilgang norske bedrifter vil ha til finansiering fra fondet. Dersom Norge ikke er med i tilstrekkelig grad, vil norske bedrifter ha en konkurranseulempe i forhold til europeiske bedrifter. Den norske satsingen må ta høyde for den betydningen InvestEU kan ha for store norske industriprosjekter fremover.
- Energieffektivisering er en sentral satsing i EU. Det bør det også være i Norge. Selv om vår kraftproduksjon er fornybar, er reduksjon i kraftforbruket et klimatiltak. Elektrifisering i transport, olje og industri og oppbygging av ny industriproduksjon

forutsetter tilgang på ny kraft. Den billigste og mest miljøvennlige måten å fremskaffe denne kraften på er gjennom energieffektivisering. Enovas virkemidler rettet mot energieffektivisering i bygg og industri må revitaliseres slik at effektiviseringspotensialet kan realiseres.

- Måten byggenæringen innlemmes i et europeisk kvotesystem på, vil være svært viktig. Det er vesentlig at EUs utvikling av kvotesystemet (også for maritim sektor og transport) følges nøye fra norsk side.

Med vennlig hilsen
Forum for Miljøteknologi

Marianne Lie
Sekretariatsleder

Medlemmer i Forum for Miljøteknologi:

Yara International
Elkem
Borregaard
Terrawatt

Selvaag Gruppen
Hellefoss Paper
Glencore
Energi Norge

Fellesforbundet
Alcoa Norway
Norsk Hydro